

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 11 juli 2023

Beleid en Uitvoering - Team Economie
en Recreatie

12 2023_B&W_00537 Visie op religieus erfgoed, stand van zaken - informeren

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer J.H. Bats, Burgemeester en voorzitter; de heer Melvin Smit, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer B. Harmsma, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; de heer M.W. de Graaf, Gemeentesecretaris

Samenvatting

Met deze informatie nota wordt uw raad geïnformeerd over de stand van zaken rondom het opstellen van de visie voor religieus erfgoed.

De aanbestedingsprocedure voor de visie is afgerond en de opdracht is gegund. Het bureau dat de opdracht uit gaat voeren is gestart met de werkzaamheden zoals inventarisatie en opzetten van een website. Gesprekken met de diverse geloofsgemeenschappen worden na de zomer gevoerd. Daarna zullen plaatselijke belangen, historische verenigingen etc. bij het proces worden betrokken.

Informatie nota

Inleiding

Uw raad heeft een motie aangenomen voor het opstellen van een visie op religieus erfgoed voor de gemeente Steenwijkerland. Hiervoor is vanuit het Rijk subsidie beschikbaar gesteld.

Het proces van een meervoudige onderhandse aanbesteding is afgerond en de opdracht is gegund. Na publicatie van de opdracht zijn nog twee bedrijven aan de gemeentelijke selectie van drie bedrijven toegevoegd. Alle vijf bedrijven hebben een offerte ingediend. Na beoordeling is de opdracht gegund aan Advinci. De eerste stappen om tot een visie op religieus erfgoed te komen worden nu gezet.

De inventarisatie van de gebouwen wordt nu uitgevoerd. Daarnaast zijn de werkzaamheden voor de bouw van een website voor de visie gestart. Op deze website is straks alle informatie over het traject en de visie te vinden. Deze website wordt gekoppeld aan de gemeentelijke website.

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het traject om tot een gedragen visie te komen. Een belangrijke stap om tot een visie te komen, zijn de gesprekken met de diverse geloofsgemeenschappen. Deze gesprekken worden in september gestart. Ter voorbereiding hierop sturen we de geloofsgemeenschappen een brief met daarin naast de uitleg over het visietraject een uitnodiging voor een eerste gesprek over onder andere hun toekomstbeeld.

Kernboodschap

Er wordt gewerkt aan de visie op religieus erfgoed voor de gemeente Steenwijkerland. Het doel van de visie is om naast een overzicht van de aandachtspunten en toekomstige uitdagingen per religieus gebouw ook handvatten en denkrichtingen te geven om toekomstbestendigheid van het religieus erfgoed te bewerkstelligen.

Consequenties voor de gemeente

Er is subsidie aangevraagd bij het Rijk. Deze is toegekend. Voor het opstellen van de visie is budget beschikbaar.

Communicatie

De geloofsgemeenschappen in Steenwijkerland worden geïnformeerd over het opstellen van de visie en krijgen een uitnodiging voor een (eerste) gesprek over het religieuze erfgoed. Overige partijen zoals plaatselijke belangen en historische verenigingen worden in een later stadium aangehaakt.

Vervolg

In het eerste kwartaal van 2024 wordt u geïnformeerd over waar we staan in het visietraject en wat de vervolgstappen zijn.

Besluit

In te stemmen met de informatienota over visie op religieus erfgoed (stand van zaken).

Bijlagen

1. Plan van aanpak Steenwijkerland compleet CONCEPT-compressed.pdf

Visie op religieus erfgoed

Plan van aanpak

Juni 2023

Waarom een visie?

"Naar schatting van de eigenaren zelf zullen in de komende jaren tussen de 1.800 - 4.800 gebedshuizen hun deuren moeten sluiten. De gevolgen hiervan zullen in heel het land merkbaar zijn."

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) stelt sinds 1 januari 2019 middelen beschikbaar voor het opstellen van visies op religieus erfgoed. Het primaire doel van OCW is het behoud van (rijks)monumentale religieuze gebouwen. Om dat doel te bereiken is het noodzakelijk om álle gebedshuizen in samenhang te bezien: van alle tijden, van alle geloven, monumentaal en niet-monumentaal. De belangen van alle betrokken partijen (eigenaren, gemeenten, burgers en erfgoedorganisaties) worden daarbij onderling gehoord en gewogen. In gezamenlijkheid wordt zo een duurzaam toekomstperspectief ontwikkeld voor de religieuze gebouwen: de visie op religieus erfgoed.

Visie op religieus erfgoed

Plan van aanpak

Waarom is dit nodig?

Door afname van actief bezoek worden veel gebedshuizen tegenwoordig steeds minder gebruikt. Daarbij nemen ook de benodigde inkomsten af om deze gebouwen, torens en interieurs te onderhouden. Ook voldoen deze gebouwen steeds minder aan onze hedendaagse toekomstbestendigheidseisen. Hierdoor zijn ze vaak moeilijk inzetbaar voor meervoudig of ander gebruik. De consequentie is dat de komende 10 jaar (naar schatting van de eigenaren zelf) tussen de 1.800 - 4.800 gebedshuizen hun deuren zullen moeten sluiten.

En dan?

Doel van de visie

Elke gemeente is vrij om een eigen invulling aan een visie op religieus erfgoed te geven en het doel ervan te bepalen. Voor de gemeente Steenwijkerland betekent dat door constructieve gesprekken met alle betrokkenen te voeren, en door het doen van onderzoek, inzicht te krijgen in de aandachts- en knelpunten die van invloed kunnen zijn op de toekomst van de gebedshuizen in de gemeente.

Met die informatie wordt een conceptversie van de visie op religieus onderzoek opgesteld die vervolgens verder zal worden afgestemd met de betreffende partners.

Met de uiteindelijke visie^{4/9} wordt de eigenaren en de gemeente handvatten aangereikt om de vraagstukken en toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden

De Dialoog

- Terugkoppeling van onderzoeken, inventarisaties en analyses, samen met stakeholders. Met als resultaat een conceptvisie
- Kennissessies waarin bevindingen, ervaringen en meningen gedeeld worden.

Dec. 2023 - Juni 2024

4

We hebben een visie op religieus erfgoed!

De visie zorgt voor een duurzaam toekomstperspectief, er wordt duidelijkheid gecreëerd en geeft handvaten waarmee gewerkt kan worden.

Juni - Okt. 2024

3

Het Onderzoek

- 1-op-1 gesprekken met stakeholders zoals kerkbesturen, dorpsraden, erfgoedorganisaties etcetera.
- Analyse van de gebouwen.
- Onderzoeken wensen en ambities van eigenaren en gebruikers.

Sept. - Dec. 2023

2

Opstartfase

- Inventarisatie
- Start Projectgroep
- Communicatiestrategie

Juni - Sept. 2023

Visie op religieus erfgoed

Plan van aanpak

Toelichting stappenplan

Inventarisatie

Elk religieus gebouw heeft een eigen verhaal en geschiedenis. We willen dat graag benadrukken in een overzicht van de gebedshuizen in de gemeente. Gegevens zoals bouwperiode, bouwstijl en de huidige gang van zaken met betrekking tot het gebruik, worden hierin samengevoegd. Naast dit overzicht wordt gekeken naar de kenmerken van het religieus landschap waarbij de historie van de kernen en geloofsgemeenschappen een grote rol speelt. Ook wordt daarbij gekeken naar de (huidige) relatie tussen de gebedshuizen en diens omgeving.

Opstart projectteam

Tijdens een kennismakingsbijeenkomst met de gemeente wordt het projectteam voorgesteld. Tevens haakt de contactpersoon van de gemeente aan. Er worden concrete afspraken gemaakt m.b.t. terugkoppel momenten, scope van het project, welke informatie is relevant, welke stakeholders zijn onmisbaar etcetera .

Communicatiestrategie

Bij een goed en helder traject is communicatie cruciaal. Zaken zoals een website, een huisstijl, de informatie naar buiten, uitnodigingen en een algemene planning hebben we vanaf de start op de agenda.

Visie op religieus erfgoed

Plan van aanpak

Vervolg toelichting stappenplan

Het Onderzoek

Kennismaking op locatie

- 1) persoonlijke kennismaking met stakeholders en gebedshuizen om betrokkenheid te ontwikkelen waardoor er draagvlak zal ontstaan.
- 2) Inzicht wensen, ambities en toekomstplannen kerkbesturen, gebruikers, eigenaren.
- 3) Analyse gebouwen; waar liggen kansen of knelpunten voor toekomstig gebruik op gebouwniveau.

Door naar...

De Dialoog

Continue proces op meerdere niveaus. Het opstellen van een visie is een samenwerkingsproces. Wij zijn ook benieuwd welke mogelijkheden het dorp/gemeenschap zelf bijvoorbeeld ziet voor de gebouwen.

- 1) Terugkoppeling opgehaalde resultaten met belanghebbenden
- 2) Kennissessies maandelijks: inhoud naar gelang behoefte. Zowel uitwisselen informatie voortgang, als inhoudelijke expertsessies als inspirerende ontmoetingen om synergie te bevorderen.
- 3) Projectwebsite: Bij de start van het project wordt een website gelanceerd om gedurende het project eenvoudig informatie met geïnteresseerden te kunnen delen.

Visie op religieus erfgoed

Plan van aanpak

Vervolg toelichting stappenplan

De visie op religieus erfgoed

Alle informatie uit de eerste drie stappen wordt samengevoegd, geanalyseerd en tot een conceptversie gevormd. De terugkoppeling en presentatie hiervan zal plaatsvinden tijdensde tweede bijeenkomst. Dit zal tevens de laatste feedback-mogelijkheid zijn. Na verwerking van deze feedback wordt de visie 6 weken ter inzage gelegd voor inspraakreacties.

Daarna volgt de vaststelling van een **definitieve visie op religieus erfgoed**

De visie ... en verder

De visie op religieus erfgoed wordt afgerond, vastgesteld en gedigitaliseerd. Met deze visie hebben gemeente, kerkbesturen en inwoners een tastbaar instrument in handen die bij toekomstplannen voor gebedshuizen ingezet kan worden. Met deze visie streven wij naar een transparante samenwerking waarin het duurzame gebruik van de religieuze gebouwen centraal zal staan.

Wij hopen dit mooie proces samen met uw inbreng, steun en ambitie tot een mooi einde te kunnen brengen!

8/9

Colofon van burgemeester en wethouders - 11 juli 2023 - 2023-B&W-0053

